

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslaget (nr. 108) findes i tillæg A. sp. 2241, fremsættelsen i tidenden sp. 1467).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det om et tidligere forslag til lov om indfødsrets meddelelse nedsatte udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelser fra havet.

(Lovforslaget (nr. 97) findes i tillæg A. sp. 2179 fremsættelsen i tidenden sp. 1124).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grete Hækkerup: I foråret 1971 behandlede folketinget et forslag om ændring af lov om det lollandske digelag, og i forbindelse med udvalgsbehandlingen stilledes bl. a. spørgsmålet om, hvordan enhederne fordeles ved udstykning f. eks. til sommerhuse. Svaret var, at fordelingen sker efter areal; det vil sige, at de på arealet værende værdier i

form af bygninger ikke bidrager til beskyttelsen. Det har det lollandske digelag påpeget over for ministeren, og det er på den baggrund, man skal vurdere det foreliggende lovforslag, som i en ny § 6 a giver lovmæssigt grundlag for at tage en partsfordeling op til revision, såfremt dette på grund af væsentligt forandrede forhold findes rimeligt.

Den principielle ændring er altså, at der gives mulighed for at ændre fordelingen af udgifter til vedligeholdelse m. m. af diger fra arealenheder til enheder omfattende værdien af arealer og eventuelle bygninger. Dette kan få stor betydning for den ulighed i partsfordelingen, som f. eks. findes i områder med sommerhusbebyggelse.

Fremsættelsen af dette lovforslag kom lige en dag for sent til at ramme hundredårsdagen for den stormflodskatastrofe, som var årsagen til lovgivningen i 1874 om diger til beskyttelse mod oversvømmelser fra havet. På hundredårsdagen oplevede vi en meget kraftig storm igen; jeg var på Lolland den dag, og det var faktisk uhyggeligt at se, hvordan vandet steg og steg eller voksede, som vi siger på Lolland, i løbet af ganske kort tid. Det var en meget kraftig påmindelse om naturkræfternes enorme styrke.

På den baggrund har der været en del diskussion i de lokale blade på Lolland-Falster, og herunder er oplyst, at den nuværende afgift på mange grunde kun drejer sig om en kroners penge.

Jeg håber, at denne lovændrings mulighed vil blive fulgt op, så man får midler til at foretage en udbygning af digerne, således at de bliver det sikre værn, de gerne skulle være.

Endelig vil jeg gerne spørge ministeren, om ikke det vil være rimeligt nu, når vi er i gang med revision af loven, at lade § 20 udgå. Den lyder således, og jeg tillader mig at citere den:

„Indtil den nye regningsenhed i henhold til møntlovens § 17 er indført, blive de i denne lov ommeldte bøder at erlægge i rigsmønt efter det i samme lovs § 18 nævnte forhold.“

Den kan da vist godt udgå i dag.

Jeg synes også, når vi er ved det, at vi bør revidere § 21, der lyder som følger:

„Plakat af 6. juni 1848 ophæves fra det

[Grete Hækkerup.]

tidspunkt, da denne lov, der ikke gælder for København eller Færøerne, træder i kraft.“

Mon ikke vi lige skal se på de paragraffer i udvalget; jeg tror, vi kan blive enige om, at de dels udgår, dels bliver ændret.

Det må vel også lige bemærkes, at den foreslåede ordning gælder for alle diger, altså også for de diger, der er anlagt i henhold til særlige love.

De øvrige foreslåede ændringer er faktisk kun ajourføringer, men når man ændrer ved en så gammel lov, møder man jo også ting, som kan virke lidt pudsigt. En af de ting, man foreslår ophævet, er bestemmelsen om det beløb, som bøderne kan udgøre, idet der i den gældende lov står, at det kan beløbe sig til fra 1 til 10 kr. Det er vist rimeligt, at vi i dag får ændret de tal.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Mads Eg Damgaard: De fleste diger her i landet er slået for mange, mange år siden, da landet nærmest var landbrugsjord; det var jo for at beskytte det indenfor liggende land mod oversvømmelse, og det er jo sådan set rimeligt nok, at man fordelte udgifterne efter arealernes størrelse. Men eftersom landet nu bliver udbygget, især med sommerhusområder m.m., er det også rimeligt, at vi tager loven op til revision, sådan at de ret ofte meget værdifulde arealer, der f.eks. er bebygget med sommerhuse og på anden måde, er steget meget i værdi, får en større andel af vedligeholdelsesudgifterne i forhold til de rene landbrugsarealer.

De andre ting, som er indeholdt i lovforslaget, kan vi drøfte i udvalget. Det kniber mig lidt at forstå de bødeansættelser, der findes her, fra 1 kr. til 10 kr. eller fra 10 kr. til 100 kr. Jeg forstår knap, at hverken 10 kr. eller 100 kr. betyder noget som helst. Mon ikke vi skulle se nærmere på det?

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Jeppe Kristensen: Den gældende lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelser fra havet er fra 1874. Ikke ret mange love får så lang levetid uden væsentlige ændringer, og det må tages som bevis på, at lovgi-

verne i sin tid har formået at udforme loven sådan, at de problemer, der er opstået på grund af samfundets udvikling og omformning, normalt har kunnet løses på en tilfredsstillende måde efter de retningslinjer, som loven har udstukket.

Når loven nu ønskes ændret, er der vel især to grunde dertil som allerede fremhævet: for det første at der er sket en væsentlig udbygning i særlig grad med sommerhuse bag en del af digerne, og dernæst at administrationsapparatet i samfundet gennem de seneste år er ændret så stærkt, at visse paragraffer i gældende lov ikke mere er i takt med tiden eller ingen mening overhovedet har. Dertil kommer selvfølgelig en række sproglige ændringer, som naturligt må tages med, når loven skal behandles på ny.

Udgifterne ved digernes vedligeholdelse, udbygning eller reparation fordeles sig i øjeblikket efter areal og på de grundejere, som har gavn af diget. Bygninger og rekreative faciliteter, hvori der er investeret midler, som løber op i meget større beløb end jordværdierne, har haft beskyttelse af digerne, men har ikke deltaget i omkostningerne dertil. Dette giver det foreliggende lovforslag mulighed for nu at ændre ved den nye partsfordeling.

Jeg vil dog gerne sige, at vi i venstre har det principielle standpunkt vedrørende digerne, at det er en statsopgave at bygge dem og vedligeholde dem, og at man ikke bør pålægge de mennesker, der bor umiddelbart bag ved dem, en ekstraudgift. Derfor vil vi gerne se på lovforslaget med det sigte at foretage en fordeling af digeudgifter, hvor det kun gælder beskyttelse mod havet direkte, og digeudgifter, hvor det drejer sig om en sammenkobling med en slags landvinding. Vi er indstillet på, at den gevinst, et dige betyder for de bagved liggende arealer i dyrkningsmæssig henseende, selvfølgelig skal honoreres.

På det administrative område forekommer de største ændringer i den foreslåede § 10. Fremover skal amtsrådet sørge for tinglysning af vedtægterne på de ejendomme, som er omfattet af digelaget, og dommeren forpligtes til at give digebestyrelserne besked om udstykning af ejendomme, som har fundet sted. Vi kan tilslutte os disse bestemmelser, idet det er en administrationslettel-

[Jeppe Kristensen.]

se, som gør, at digebestyrelserne hurtigere kan få foretaget en ny udgiftsfordeling i takt med den foreslåede partsfordelingsmulighed.

Vi kan tilslutte os smidiggørelsen i partsfordelingen, men vil altså gerne i udvalget have undersøgt mulighederne for at dele udgifterne ved digerne i Danmark sådan, at udgiften for dem, der sikrer kysten, betales af staten, og det, der kommer ind af fordele derved i øvrigt, tages op som udgifter, der skal deles af dem, der har gavn af det.

Vi vil gerne være med til at give lovforslaget en udvalgsbehandling og tilsiger velvillig behandling.

Overgaard Nielsen: Det er uden tvivl rigtigt, som ministeren udtrykker det i den skriftlige fremsættelse, at lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelser trænger til en ajourføring. Det illustreres allerede tilstrækkeligt tydeligt deraf, at den nugældende lov taler om, som det er nævnt, bøder fra 4 kr. til 100 kr. og fra 1 kr. til 10 kr., som, og jeg citerer,

„tilfalde de fattiges kasse i det sogn, i hvilket forseelsen er begået“.

Den socialdemokratiske ordfører har jo også nævnt andre eksempler. Man kan ikke indvende noget imod, at den slags kuriositeter fjernes, og man kan heller ikke indvende noget mod lovforslagets hovedhensigt, som er den at give mulighed for en ændring af bidragene til digers vedligeholdelse. Digeloven er jo fra 1874, og den fordeling af udgifterne efter areal, som dengang kunne være rimelig, er i dag helt uhensigtsmæssig. Der er jo sket et og andet ved de danske strande siden, og der ligger ganske andre værdier i dag end værdien af den jord eller det sand, der i 1874 lå til grund for fordelingen.

Det radikale venstre kan altså være enig i det princip, der ligger til grund for lovforslaget. Men der er et enkelt synspunkt i bemærkningerne til lovforslaget, som jeg står lidt uforstående over for. Der tales her om den skæve fordeling af udgifterne, og så siges det,

„at dette forhold kan have indvirkning på størrelsen af de udgifter, der afholdes til vedligeholdelse og reetablering af beskadigede diger.“

Jeg var så naiv at tro, at det første krav var, at digerne skulle vedligeholdes, så de var i forsvarlig stand, med andre ord, at man ikke ønskede en gentagelse af stormflodskatastrofen i 1872. Men nu oplyser bemærkningerne til lovforslaget os altså om, at digernes tilstand afhænger af, om man lokalt vedtager tilstrækkelig store bidrag til vedligeholdelse og reparation; og fordi bidragene er uretfærdigt fordelt, risikerer man, at bevillingerne bliver for små og digerne dårligt vedligeholdt. Det kan næppe være holdbart i betragtning af de menneskelige værdier, der i dag står på spil, hvis vi skulle få en stormflod som i 1872, og stormflodskatastrofen i Holland og det nordlige Vesttyskland for nogle år siden burde være tilstrækkelig advarsel.

Derfor synes jeg, at de nævnte sætninger i bemærkningerne til lovforslaget rejser spørgsmålet, om digerne landet over, måske især i Sønderjylland, er tilstrækkeligt sikret; de rejser også spørgsmålet, om de ejendomme, der ligger lige bag digerne, skal være alene om at bære udgifterne, selv om disse altså bliver rimeligt fordelt. For i hele baglandet ligger der jo i dag beboelser og virksomheder, der vil blive ramt i tilfælde af en katastrofe, og det vil ramme os alle sammen. Spørgsmålet er vel i virkeligheden, som også venstres ordfører var inde på det, om det ikke er en amtskommunal opgave eller en statsopgave at betale vedligeholdelsen af digerne. I denne forbindelse kunne det være godt i udvalget at få at vide, hvor store udgifter det vil dreje sig om.

Der rejses altså en række problemer, som jeg regner med vi kan få belyst i udvalget. Men jeg vil lige tilføje, at jeg synes, det må hilses med tilfredshed, at det lollandske digelag har rejst problemet om udgiftsfordelingen over for ministeriet. Det kan måske medføre andre nødvendige ændringer, og det illustrerer for mig betydningen af, at lokale myndigheder, interessegrupper og enkeltpersoner landet over er opmærksom på urimeligheder i lovgivningen og gør folketinget opmærksom på disse urimeligheder; et sådant initiativ udefra kan kun være et godt grundlag for en fornuftig lovgivning.

Jeg kan altså på mit partis vegne anbefale lovforslaget med de forbehold, jeg her har nævnt, om oplysninger under udvalgsarbejdet.

Grete Westergaard: Socialistisk folkeparti kan uden betænkning gå ind for det foreliggende forslag.

Som tidligere ordførere har nævnt, er det en gammel lov, vi står over for, fra 1874, så det er jo ikke så mærkeligt, om den trænger til at blive moderniseret og ført à jour med udviklingen.

Måske kunne man have ønsket sig den sprogmæssigt moderniseret i endnu højere grad, end ministeren foreslår. Det drejer sig især om fordeling af udgifterne ved anlæg og vedligeholdelse af diger, og her må man nok sige, at udviklingen er løbet fra de ældre bestemmelser. Der er nok opstået for stor ulighed i partsfordelingen af udgifterne, idet man jo tidligere kun er gået ud fra arealstørrelser uden hensyn til arealernes værdi, anvendelse eller eventuelle bygninger, landbrugsejendomme, sommerhuse o.lign. Lovforslaget giver nu adgang til at tage partsfordelingerne op til revision ved landvæsenskommissionens bistand, og det lyder ganske fornuftigt.

De øvrige ændringer er mere eller mindre af redaktionel karakter og vil gøre loven enklere og mere forståelig. Socialistisk folkeparti giver lovforslaget sin tilslutning.

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Må jeg først takke for den modtagelse, lovforslaget har fået. Det er jo en begrænset revision, der er tilsigtet her. Sigtet har altså ikke været så vidt, som hr. Jeppe Kristensen og hr. Overgaard Nielsen var inde på det, nemlig at inddrage overvejelser om større andel for amtskommunerne eller for staten. Måske kan man også have den opfattelse, at det ikke lige for nærværende er det bedste tidspunkt at inddrage overvejelser om større statsudgifter, men jeg forstår, at med det begrænsede sigte, som lovrevisionen har, har den vundet principiel tilslutning blandt samtlige partier, og det takker jeg for.

Der har været forslag særlig fra fru Grete Hækkerup om yderligere at revidere en række bestemmelser, som ikke har megen relevans til nutidige forhold, og vi har naturligvis også undersøgt, om det kunne lade sig gøre yderligere at ændre eller ophæve en række paragraffer. Vi har forespurgt i justitsministeriet, som har oplyst, at en række

af de eksempler, fru Grete Hækkerup nævner, er det, man kalder umulige regler, hvilket vil sige, at de simpelt hen ikke kan effektueres, f. eks. fordi de sanktioner, der er angivet i de pågældende regler, er udtrykt i regningsenheder, som overhovedet ikke eksisterer i dag, og har jeg forstået justitsministeriet ret, har man den opfattelse, at den slags ældre umulige regler i sig selv er meningsløse og derfor ikke nødvendigvis behøver at ophæves, heller ikke formelt. Resultatet skulle altså nogenlunde blive det samme.

Jeg er naturligvis parat til under udvalgsarbejdet at give de oplysninger, der ønskes, og de data, der kan bidrage til overvejelser om behovet for en videregående revision, men jeg vil godt understrege, at vi har fået denne henvendelse fra lokale kræfter på Lolland, og vi har rettet os efter den relativt hurtigt. Jeg håber, vi kan være enige med folketinget om hurtigt at lade lovforslaget passere.

Jens Foged: Når jeg tager ordet i denne sag, er det bl. a. for at understrege det, som venstres ordfører allerede har sagt, at opgaverne med sikring af diger kan være af så omfattende karakter, at de hører hjemme under staten. Jeg kommer selv ovre fra de vestlige egne, hvor den højtærede minister gang på gang har set, hvordan nedbrydning finder sted. Det er nu og da klitter, der sikrer, men lidt efter lidt nedbrydes klitterne, i gennemsnit 2 m om året, sine steder 6 m om året og nu og da 20-30 m om året, maksimalt har vi været oppe på 40 m om året. Der bliver også her tale om sikring ved hjælp af diger, og jeg anmodede for et par år siden — eller var det i fjor? — ministeren om at nedsætte en kystsikringskommission ud fra den betragtning, at disse sikringer ikke tilkommer enkeltpersoner. Hvis enkeltpersoner forsøger at sikre kysten, får de at vide: hvad kommer du her efter? Du har ikke noget at gøre ved kysten, det er vandbygningsvæsenet, der har med det at gøre. Og hvis man siger til vandbygningsvæsenet: vil De være venlig at sikre det, så siger de: det har vi ingen kompetence til, det har vi ingen hjemmel til. Hvis vi endelig skal have klitterne med ofte tilhørende diger sikret, hører det under landbrugsministeriet. Jeg tror, det er rigtigt, når jeg siger, at alle de forhold, der vedrører sikringen af kysterne,

[Jens Foged.]

klitterne og digerne, sorterer under seks ministerier, og at man fra de samme ministerier er meget usikker over for, hvordan de overlapper hinanden. Derfor er mit spørgsmål på ny, om ministeren ikke vil ændre dette med en begrænset revision og nedsætte en kystsikringskommission for at sikre, at hele problemet bliver diskuteret og ansvaret for sikring af kysterne bliver placeret på en sådan måde, at de, der har ansvaret, også får opgaverne og dermed kan indsende ansøgning om bevillinger, så nedbrydningen ikke fortsætter.

Jeg anser ligesom vores partis ordfører, at mange af disse opgaver er statsopgaver. Det kan ikke være private personer, der skal sikre baglandet — specielt ikke, når de ikke har lov til det — og jeg beder ministeren om at nedsætte en kystsikringskommission.

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Det er rigtigt, at hr. Jens Foged under et møde i finansudvalget for godt et års tid siden rejste det spørgsmål, som nu gentages her fra folketingets talerstol, og jeg vil også godt på den givne anledning sige, at det kan forekomme rimeligt at overveje spørgsmålet endnu en gang.

Det er jo ikke alene et spørgsmål om visse organisatoriske harmoniseringer mellem forskellige ministerier og forskellige direktorater, men nok så meget et spørgsmål om tilstrækkelige bevillinger, og er der tilstrækkelige bevillinger til disse formål, klarer man også nok de organisatoriske problemer. Min fornemmelse er altså, at den værste flaskehals først og fremmest har været bevillingerne og ikke så meget de organisatoriske forhold. Jeg havde også en fornemmelse af, at det for en række af ordførerne, særlig hr. Overgaard Nielsen og hr. Jeppe Kristensen, i relation til de lollandske forhold nærmest var et spørgsmål om de bevillingsmæssige problemer og ikke så meget om de organisatoriske.

(Kort bemærkning).

Jens Foged: Ministeren kan have ret i dette med bevillingerne, men sagen er den, at ingen af de implicerede ministerier følte sig kompetent til at udarbejde planerne og fremsende ansøgning om bevillingerne. Det er det, der er galt. Det er derfor, der må

være en koordinering på en sådan måde, at pligten til at fremsende ansøgning om bevillinger placeres, og den er ikke placeret i dag.

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Jeg kan kun sige, at hr. Jens Foged jo beskæftiger sig alene med den formalistiske side af sagen. Det er ikke givet, at fordi der bliver en større samordning i henseende til, hvilke myndigheder der fremsender ansøgning om bevillinger, kommer der flere penge, som kan anvendes til disse opgaver, og det er selve det reelle, der interesserer nok så meget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Loft over grundskyldpro millen) [af Juul-Madsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 78) findes i tillæg A. sp. 1915, fremsættelsen i tidenden sp. 676).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 14 og 15 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme [af A. Chr. Andersen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 104) findes i tillæg A. sp. 2223, fremsættelsen i tidenden sp. 1438).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om udskrivning af skat til amtskommunen [af A. Chr. Andersen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 105) findes i tillæg A. sp. 2227, fremsættelsen i tidenden sp. 1438).

Lovforslagene sattes til forhandling.